

**БАСТАУЫШ БІЛІМ БЕРУ ДЕҢГЕЙІНІҢ
4-СЫНЫП ФАКУЛЬТАТИВ БОЙЫНША
КҮНТІЗБЕЛІК-ТАҚЫРЫПТЫҚ
ЖОСПАРЫ**

**Мұғалім: Мамараймов М
4 сынып**

2023-2024 оқу жылы

Түсінік хат

Бүгінгі таңдағы Қазақстан Республикасының білім беру саласындағы жаңа өзгерістер әлемдік тәжірибелерді пайдалана отырып, баланың жеке дара қабілеттерінің дамуын қамтамасыз ететін жаңа жобаны іздестіру және оны тиімді қолдануға бағытталған. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңында әр баланың жеке қабілетіне қарай интеллектуалдық дамуы, жеке адамның дарындылығын дамыту сияқты мәселелер мемлекеттің білім саясатының басты ұстанымы екендігі атап көрсетілген.

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың соңғы жылдардағы білім беру саласын жақсарудағы қатаң талабында «Бізге экономикалық қоғамдық жаңару қажеттілігіне сай келетін осы заманғы білім беру қажет», - деп көрсетіледі. Ал білім беруді жаңарту бір-бірімен тығыз байланысты, әрі өзара шарттас екі қағидамен сипатталады: біріншіден, әлеуметтік ортаның терең демократиялығы; екіншіден, тұлғаның тұтас дамуына бағыттылығы.

Бүгінгі таңда білім беру саласында білім алушыларға көп мөлшерде білім беру, олардың сол білімді қолдана алуына ерекше назар аударылып отыр. Білімдік парадигманың мұндай үстемдігі білім алушының өзін-өзі іске қосушы, өзін-өзі белсендіруші сезімдері мен өзіне қатысты білім жүйесінен тысқары қалып қоюына әкелуде. Әсіресе бастауыш сынып білім алушыларына пәндер бойынша берілетін ақпараттардың көбеюі оларға қоршаған әлемнің бейнесін, сол әлемдегі өз бейнелерін сезінуге мұрсат бере бермейді.

Сондықтан елімізде болып жатқан түрлі бағыттағы өзгерістер білім беру жүйесіне жаңаша қарауды, қол жеткен табыстарды сын көзбен бағалай отырып саралауды, білім алушылардың шығармашылық потенциалын дамытуды, мұғалім іс-әрекетін жаңаша тұрғыда ұйымдастыруды талап етеді. Осыған орай сіздерге «Қызықты математика» оқу-әдістемелік кешенін ұсынамыз.

Аталған кешен мынандай қағидаларды ұстанады:

* жеке тұлғаның таным белсенділігін арттыру, шығармашылық қабілеттері мен мүмкіндіктерін дамыту;

* коммуникативтік біліктілігі дамыған дара тұлға тәрбиелеу, рухани-адамгершілік құндылықтарын қалыптастыру;

* білім алушылардың логикалық ойлау, қабылдау, түйсіну әрекеттерін жетілдіру;

* әрбір оқушының жеке басының дамуы үшін жағдай жасау арқылы оның интеллектін байыту, дүниетанымын тереңдету, ой-өрісін дамыту;

* білім алушылардың өзін-өзі тану қабілетін дамытуға жағдай жасау.

«Қызықты математика» оқу-әдістемелік кешенінде есепті шығарудың әртүрлі тәсілдері; математикалық диктант түрлері; геометриялық фигуралармен жұмыс жасаудың тиімді жолдары, логикалық, құзыреттілік тапсырмалары, алған білімдерін бақылау мақсатында тест және жылдамдыққа берілген өзін және өзгені тексеру тапсырмалары қарастырылған. Сонымен қатар тапсырмалар жүйесі қарапайымнан күрделіге көшу ұстанымында жасалған.

«Қызықты математика» бағдарламасы 3-сыныпта келесі бөлімдерден тұрады:

I-тарау «Қосу және азайту»

II-тарау «Көбейту және бөлу туралы түсінік»

III-тарау «Геометриялық есептер еліне саяхат»

IV-тарау «Жазбаша көбейту және бөлу»

4-сыныпта:

I-тарау «Сандар және шамалар»

II-тарау «Қозғалысқа байланысты есептер»

III-тарау «Көп таңбалы сандарды көбейту және бөлу»

IV-тарау «Геометриялық есептер»

V-тарау «Логикалық есептер»

Әр бөлім бірнеше тақырыптарға бөлініп, бөлім сонында білімдерін бекітетін тест тапсырмалары берілген.

Оқу-әдістемелік кешен түсіндіре отырып оза оқыту технологиясы, жеке тұлғаға бағытталған технологиялар, СТО, ойын, деңгейлік-саралап оқыту технологиялары негізінде жасалған.

Таңдау пәнінің мақсаты мен міндеттері

«Қызықты математика» - математика пәнінен оқу- тәрбие үдерісін ұйымдастырудың өзіндік көрінісі, дербес түрі. Бұл пән ең алдымен білім алушылардың математикалық білім, білік және дағдылардың жүйесімен қаруландырып, түйінді құзыреттерін қалыптастырады.

Мақсаты:

Білім алушылардың математикалық білімін тереңдету мен өзін-өзі тану қабілеті арқылы өмірлік ұстанымын қамтамасыз етуде қажетті ресурстарды қалыптастыру.

Міндеттері:

- проблемаларды шешу, ақпараттық, коммуникативтік құзыреттері дамыған тұлғаны қалыптастыру;
- білім алушыларға бейіндік оқу шеңберіндегі пәндерді таңдауда білім алу әрекетінің ынталық деңгейін арттыру;
- оқу әрекетінің формаларын даралау, білім алушылардың өнімді және қайталама әрекетін ұштастыру және өз бетінше жұмыс істеу, оқытудың белсенді әдістерін қолдану арқылы сабақтың тиімділігін арттыру;
- білім алушылардың зерттеу мәдениетін қалыптастыру бағытында математика элементтерін тиімді пайдалану;
- түрлі құзыреттілік және логикалық тапсырмаларды шешу арқылы білім алушыларды өзін-өзі ашуға, өзіндік дамуға және тез өзгеретін өмірде өздігінен дұрыс әрі жауапты шешімдер қабылдауға қабілетті болатын жеке тұлғаны әлеуметтендіру;
- әр сабақ барысында денсаулық сақтауға бағытталған жаттығуларды тиімді пайдалану;
- оқу әрекеті және оның нәтижелері бойынша білім алушылардың өзіне-өзі ұдайы талдау жасауына, өзіне баға беруіне жағдай жасау.

Нәтижесі: білімі терең, дені сау, өзін-өзі тану қабілеті арқылы өмірлік ұстанымы қалыптасқан тұлға.

Пәнге қойылатын талаптар:

- Психологиялық, гигиеналық және педагогикалық талаптар ескерілуі тиіс;
- Пәннің мақсаты комплексті түрде ескеруі тиіс;
- Пәнде қарастырылатын оқу материалы сабақтың білімдік, тәрбиелік, дамытушылық және тәжірибелік тұрғыдан анықталған нақты мақсаттарды шешуге бағытталуы тиіс;
- Оқытуды ұйымдастырудың тиімді формасы таңдап алынуы керек, яғни бүкіл сыныппен, жекеленген білім алушылармен немесе олардың топтарымен орындалатын жұмыстар үйлесімді болуы тиіс;
- Сабақ үстінде өзіндік жұмыстың орындалуы және оған ұсынылатын тапсырмалар әр білім алушы дайындығының деңгейіне сәйкес болуы және денсаулығын сақтауға бағытталуы тиіс.

Тапсырмаларды орындау барысында мынандай шартты белгілер қолданылады:

-өздік жұмыс;

- шығармашылық жұмыс;
- ☉ - жаңа ұғым және онымен байланысты жаттығу;
- ☼ - қайталауға арналған жаттығу;
- ① - логикалық ойлау қабілетін дамытуға бағытталған жаттығу.

Неді менгеру бойынша жоспарланған оқыту нәтижелері

- сан және цифр ұғымдарын ажыратады;
- сандарды оқиды, жазады, салыстырады.
- әрбір арифметикалық амалдың мән-мағынасын түсіндіреді;
- амалдардың компоненттері мен нәтижелерінің атауларын біледі;
- бір және екі таңбалы сандарды қосу кестесін құрастырады, оларды азайтуға сәйкес жағдайларында қолданады;
- кестелік және оған келтірілетін жағдайларда төрт арифметикалық амалды ауызша орындайды;
- орындалған амалдың дұрыстығын тексереді;
- математикалық жаттығулардың ерекше түрі ретіндегі «есеп», «көрі есеп» ұғымдарының мән-мағынасын түсінеді;
- заттың өлшемі, түсі мен формасын бөліп көрсетеді;
- қоршаған ортадағы заттардың және құбылыстардың қасиеттерін бейнелейтін шамаларды өлшеу тәсілдерін түсіндіреді;
- заттардың және құбылыстардың қасиеттерін бейнелейтін шамалардың сандық мәндерін (ұзындық, масса, уақыт, аудан,) көрсетіп береді;
- шамаларды өлшеу бірліктерін, біртекті шамалар бірліктерінің арасындағы негізгі арақатысты біледі;
- біртекті шамалар мәндерімен 4 арифметикалық амалды орындайды;
- шама мәнінің үлесін және үлесті бойынша шаманың мәнін түсінеді, есептейді;
- фигуралардың периметрін есептеп табады;
- 2-3 амалдан тұратын санды өрнек пен әріпті өрнектерді құрады, жазады және оқиды, олардың мәндерін табады;
- санды өрнек, теңдік және теңсіздіктерді, әріпті өрнектер, теңдеулерді ажыратады;
- есепті шешу әдістері мен есептеудің тиімді тәсілдерін таңдайды және негіздейді;
- қарапайым және құрылымы күрделі теңдеулер құрады және шешеді;
- 2-3 амалдан тұратын есептерді әр түрлі тәсіл арқылы шешеді;
- геометриялық фигураларды ажыратады және атайды;
- берілген белгілері бойынша фигураларды салыстырады және жіктейді;
- көрсетілген үлгі бойынша бөліктерден фигура құрастырады және оны бөліктерге бөледі;
- қоршаған ортадан пішіні таныс заттарды таба алады;
- берілген қарапайым математикалық модельдер бойынша есептер құрастырады;
- қарапайым пікірлер мен ой қорытуларды құруда математикалық логика элементтерін пайдаланады;
- суреттерді, сызбаларды оқиды;
- жинақталған ақпаратты ақпараттық коммуникациялық технологиялар көмегімен құрудың, өңдеудің тәсілдерін меңгереді;
- ақпаратты әртүрлі әдістермен көрсетуге, тасымалдауды қолданады;
- құзыреттілік тапсырмаларды өз бетінше орындайды, талдайды.

«Қызықты математика» пәнінің оқу-тақырыптық жоспары

4-сынып

(Барлығы 34 сағат, аптасына 1сағат)

№	Сабақтың тақырыбы	Сағат саны	Мерзімі
I – тарау			
Көп таңбалы сандардың құпиясы			
1	Көп таңбалы сандарды оқу разрядтарға кластарға талдау	1	
2	Көп таңбалы сандарды қосу және азайту	1	
3	Көп таңбалы сандарды салыстыру	1	
4	Сурет бойынша есептер шығару	1	
5	Теңдеулер сыйқыры	1	
6	Логикалық есепте	1	
7	Тест	1	
II- тарау			
Көбейту мен бөлудің сиқыры			
8	Екі таңбалы санды екі таңбалы санға көбейту және бөлу.	1	
9	Екі таңбалы санды екі таңбалы санға көбейту және бөлу.	1	
10	Үш таңбалы санды санға көбейту және бөлу	1	
11	Үш таңбалы санды санға көбейту және бөлу	1	
12	Дұрыс және бұрыс бөлшектер	1	
13	Дұрыс және бұрыс бөлшектер	1	
14	Логикалық есептер	1	
15	Тест	1	
III- тарау			
Қозғалысқа байланысты есептер сиқыры			
16	Жылдамдық уақыт қашықтық	1	
17	Бір- біріне қарама – қарсы қозғалыстағы есептер	1	
18	Бір бағыттағы есептер	1	
19	Бір – бірінен қарама – қарсы қозғалыстағы есептер	1	
20	Логикалық есептер	1	
21	Шығармашылық тапсырмалар	1	
22	Шығармашылық тапсырмалар	1	
23	Тест	1	
IV-тарау			
Геометриялық есептер			
24	Тік төртбұрыштың ауданын периметрін тап	1	
25	Шаршының периметрін ауданын тап	1	
26	Фигуралардың көлемін табу	1	
27	Тікбұрышты үшбұрыштың ауданының	1	
28	Алтыбұрыштың периметрін табу	1	
29	Есептер шығару	1	
30	Қалдықпен бөлу	1	
31	Теңдіктер мен теңсіздіктер	1	
32	Логикалық есептер	1	
33	Тест	1	
34	Жылдық білімін бекіту	1	